

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Mária-főház), a hívó és lap megillető közlemények cizemendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 32 korona. Negyedévre . . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. Egy hónap . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 60 fillér.

Hivatalos közlemények sora 10 korona.

Nyilttéri czikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

A „régí szabadelvű párt.”

A Bánffy Dezső br. stigmájával megjelenő „Magyar Szó” első vezető cikkelyében a „régí szabadelvű párt” restitutióját proklamálja az általa contemplált nemzeti politika legnevezetesebb eszközeül.

„Régí” és „új szabadelvű párt”...

Ez a megkülönböztetés nyílt bevallása annak a sokat tagadott átalakulásnak, a melyet parlamentáris életünkben a Bánffy bukására követezett kormányválság vezetett be és a kormánypártnak a volt nemzeti párttal való fuziója pecsételt volt meg. Az a pronunciamentó pedig, a melyvel Bánffy lapja a régí szabadelvű pártot aposztrofálja, nyílt beismerése annak az eddig lappangó törekvésnek, a mely a letűnt mulat visszacsinalni akarja.

Bármily paradoxonnak lássék is, mi elismerjük magának ennek a törekvésnek jogosultságát. Sőt a magyar parlamentarismus megfíszítésére vezető processus egyik tünetének tartjuk azt a kísérletet, a mely meg akarja szüntetni azt a parlamentarismus szempontjából képtelen, de nálunk eddig uszszzerű helyzetet, a mely lehetővé tette, hogy valamennyi bukott rendszer képviselő; meghúzódjanak a helyükbe jövő háta mögött és onnan támogatásukat a rendszert, a mely az övékével ellenkező célzatosokért keletkezett.

Ha ezen a helyzeten akár Bánffy Dezső, akár más valaki változtatni akar, nem érheti gáncs miatt. A parlamentarismus lételemét az érvek szabad csatája képezi. Nincs hát semmi veszedelem abban, sőt öröndetes dolog, ha Bánffy és hívei meg kívánják győzni az országot a bukott rendszer helyességéről és e végett a parlamentarismus fórumára felvonulnak.

A kérdés csak az, hogy mi az, a mit ők a multból restitálni akarnak, a mi végett a „régí szabadelvű párt” feltámasztására igyekeznek?

Hát erre a kérdésre meglehetősen szűkszavú válaszból felel a Bánffy Dezső br. újságja. Mindössze két kérdés az, a mit a jelen rendszerre tett kritikák megjegyzések kapcsán úgy említ fel, mint egy szükségessé váló új politikai irány jegeződési központját. Egyik a nemzetiségi ügy. Másik a liberalismus kérdése. Ezekre való tekintettel aztán a helyes magyar politika vezérelveit a nemzetiségek irányában az engesztelhetlen chauvinismus, másfelől a szabadelvűség kultiválását hirdeti.

Messzire vezetne annak bolygatása, hogy vajjon mi indíthatja Bánffy Dezsőt e két kérdés programpontjára való lételére. És hosszúra nyulnék annak taglalása, hogy vajjon micsoda jogcizmen emel szót e két kérdésben a jelenlegi kormány politikája ellen és pedig azzal a nyilvánvaló célzattal, hogy a multban követett saját politikáját mintegy rehabilitálja?

Ez uttal egy ezektől független körülményre kívánjuk a figyelmet felhívni. Arra t. i. hogy miért a régí szabadelvű párt az a tényező, a melyikkel e programmpontok keresztül vitélet Bánffy Dezső br. elérhetőnek gondolja?

Nézzük meg tehát közelebről, hogy a régí szabadelvű párt mint ilyen mennyiben volt akár chauvinista, akár engesztelhetlenül szabadelvű?

A régí szabadelvű pártot Tisza Kálmán teremtetette. Nos Tisza Kálmán maga sem hivatkozott soha azzal, hogy az u. n. nemzetiségi kérdésben chauvinista irányzatnak bódolt volna. Öszlntén megvallva Tisza Kálmánnak a nemzetiségi kérdésben nem volt egysége, mindent átható politikája. Az erdélyi részben legvilágosabban szembe tét egy ilyen, egységes szellem politika hiánya. Megyénként változott itt Tisza alatt a nemzetiségi ügy kezelése és pedig a szerint, hogy ki volt az illető megye főispánja.

Bánffy Dezső br. mint Szolnok-Doboka és Beszterce megyék főispánja

tetszeleghetett magának a tulzó chauvinistaszerepében s ugyanakkor Bethlen András gr. Brassó-megyében háboríthatlanul folytathatta a pacificatiót. Kell-e ennél több bizonyosság arra, hogy a régí szabadelvű pártnak az u. n. chauvinismus nem tradíciója?

Nó ha kell, ott van Tisza István gr. vallomása. A nemes gróftól ki sem fogja megtagadni, hogy a régí szabadelvű párt gondolatvilágát mindenha hiven igyekezett képviselni. Am ki ne tudná, hogy a pár év előtt Nagy-Váradon lezajlott Pável-féle tüntetések idején milyen hatalmas filippakat zuhogott a nemes gr. a chauvinismusra? És ki ne emlékéznék az ismételt, legújabb Goldis váradí román püspök beiktatásakor tett kísérletre, a melyvel Tisza István gr. a nemzetiségekhez való közeledés eszméjét propagálta?

Nós hát, hogy lehet a régí szabadelvű pártól mégis úgy beszélni, mint a melynek tradíciói a chauvinista nemzetiségi politikát fognak igazolni?

És épen így vagyunk a liberalismus kérdésével is.

Tisza Kálmán a fuzió bűnében fogantatott pártját tényleg szabadelvűnek nevezte. Am hol van 1875-től 1893-ig egyetlen erőteljesebb vonás, a melyből arra lehetne következtetni, hogy ennek a névnek a párt maga tartalmat is kívánt kölcsönözni? 1893-ban igenis taláunk ez irányban egy erőteljes lépésre. Wekerle Sándor merész kezekkel megragadta az egyházpolitikai liberalismus lobogóját és diadalmasan kitézte azt a nemzeti jogállam épületének addig jól-rosszul felrakott tetőzetére.

Am ki tagadja, hogy azt a lépést sem a liberalis meggyőződés, hanem a párttaktikai szempontok complexuma sugalmazta? És ki tud arról, hogy a Wekerle inaugurálta ez irányzatot a szabadelvű párt, mint egy adott alapot kívánta tekinteni és azt fejleszteni akarta?

A ki e részben illuziókban ringatná magát, az gondoljon Wekerlenek a régí szabadelvű párt által néma megadással fogadott bukására és arra a visszalopózókódásra, a melylyel a régí szabadelvű pártnak a reformokért folyó küzdelem alatt a klerikalismus vízeire desertált katonái rendre-rendre visszaszívárogtak a Lloyd-klubba és az ott pár hóig irattá lett liberalizmust siettek a Zay Miklós és Györfly Gyula-féle opportunus szabadelvűség zavaros vízével felhigítani.

És ennek a felhigítási akciónak épen Bánffy Dezső br. volt a főlobátja.

Körülbelül akkor is a régiszabadelvű párt tradícióit követte. És mindenestre hibebe járt el azok szellemében, mint most, midőn e tradíciókat a nemzeti chauvinismus és engesztelhetlen liberalismus mezébe öltöztetve, akarja szemeink előtt elvonultatni.

A régí szabadelvű párt ugyanis sohasem volt se chauvinista, sem a szó valódi értelmében szabadelvű. Hanem igenis volt minden tekintetben jámbor opportunista. Önámítás tehát, ha nem szemfényvesztési kísérlet a Bánffy Dezső br. és hívei részéről egy chauvinista nemzetiségi és engesztelhetlenül szabadelvű politika harci requisitumraiként ennek a pártnak feltámasztására valóban nem érdemes tradícióit szerepeltetni.

Dr.

A katolikus kongresszus.

Budapest, febr. 5.

A mai ülést Vaszyr Kolos hercegprímás elnök nyitotta meg. Az első szónok Szabó Jenő volt, ki a görög katolikusok csatlakozását jelentette be.

Rakovszky István a többség javaslatához csatlakozik, de abba a kisebbség javaslatából át kívánja venni a közvetlen választásról szóló intézkedést.

Vaszyr Kolos hercegprímás konstataálja, hogy 1893-ban a Felső kinevezett egy bizottságot, mely az autonomia alapelveit volt hivatva megállapítani. Viszont a püspöki kar kiküldött három püspököt a végül:

állapítsák meg negative, mik nem tartozhatnak az autonómia kebelébe. A püspöki kar a katolika egyház szervezetének megfelelő autonómiát akar, de saját híveivel e kongresszuson nem akar ellentétbe jönni, azért nem beszélnek most a püspökök. De el fog jönni az idő, mikor a püspökök beszélni fognak. (Helyeslés és éljenzés.)

Ezután ötpercznyi szünet volt.

Azután fölszólat:

Ugron Gábor. Kijelenti, hogy közpályán soha sem szenvedett semmiért. Még 48-as függetlenségi elveit sem szenvedett. De még ennek a függetlenségi és 48-as pártnak kebelében szenvednie kellett azért, hogy katolikusnak vallotta magát. (Tetszés és taps a néppárti képviselők padján.) Hivatkozik arra, hogy valahányszor politikai akcióit indítottak a katolikus egyház intézménye ellen, így a legutóbbi egyházpolitikai akció alatt is, maguk a püspökök kívánták a legerősebben a katolikus autonómiát. Mert ebben a katolikus érdekekre nézve hathatós támogatást véltek találni. És ebben igazuk is van. De — sajnos — valahányszor elismultak a politikai viharok, a püspököknek mindjárt nem kellett az autonómia. Pedig feltétlenül szükséges, hogy a békében szervezkedjenek a katolikusok. Ime, látjuk, hogy a protestánsok kezébe és ezek szövetségesei kezébe megy át a hatalom és befolyás.

Ennek oka pedig a protestánsok erős organizációja. Vége legyen — ugymond — a katolikus gyávaság korszakának, jöjjön el a bátorság korszaka. Kilencz millió katolikus áll a hátunk mögött. A többség javaslata neki nem kell, mert az kirekeszti az autonómiából az intelligenciát. Kizárja a népet. Nincs az olyan autonómiának se eszontja se husa, de vére sem, mely olyan szűkre van szabva, mely olyan vézna, mint a milyent a többség akar. Tiltakozik a választási jog megszorítása ellen, mert ez ellenkezik Krisztus tanításával. Általános szavazati rendszert és püspöki egyházmegyei szervezetet akar. Követeli a katolikus alapok és alapítványok, valamint az iskolák kiadását. Vannak az államnak saját iskolái. De a mieinket ne tartsa kezében a felekezetiellen állam. Adja vissza a katolikusoknak iskoláikat, hogy ezek saját szellemüket vigyék be azokba.

Ez a katolikus vallásos szellem fejleszt ki a kötelességtudást. Utal a szerzetesiskolákra, hol nem csak tanítják, de nevelik, kedélyileg nemesítik az ifut. Jellemes elvű, kötelességtudó embereket nevelnek ott. (Taps és tetszés jobbfelől.) Ezért követeli, hogy a katolikusok iskoláit adja ki az állam. Az állami iskolák — ugymond — gyárak, hol egyforma kaptatásra idomítják át az ifju lelkeket. Minél többféle iránynak kell érvényesülni egy állam életében. Engedjék meg tehát, hogy a mi szellemünket is átplántálhassuk a lelkebe. Szabadjon katolikus szellemben is nevelni. (Tetszés balfelől.) A protestánsok is első sorban az iskolákat követelték, midőn bevett vallásfelekezetiük lettek.

Törvénybe iktatták, hogy az alapjaikat és alapítványait adják nekik vissza. Mi is ezt kérjük most, a mit száz évvel ezelőtt már a protestánsoknak megadtak. (Tetszés.) Nem szabad egy pártkormány kezében hagyni több százmillió értékű katolikus vagyont, mert a pártkormány kortes-czelokra fordítja azt. Nem akarunk állami gondnokság és gyámokdás alatt maradni. Végül kijelenti, hogy a kisebbségi javaslatot pártolja. De, nem fogadja el Horánszky indítványát. (Helyeslés balról.)

Az elnök az ülést berekeszti. A holnapi ülés délelőtt tizenegy órakor kezdődik.

A háború.

Budapest, febr. 5.

A harezteri tudósítások egyre zürzavarosabbak.

Tartják magukat a hírek, hogy Sir Redvers Buller tábornok újabb akcióra készült Ladysmith körül. Hanem arra nézve nagyon ellentmondók ezek a hírek, hogy merre akar támadni.

Részint azt olvassuk a sürgönyökben, hogy most egész seregét a Poigietersdriften viszi át és a Spions Kapot balra hagyva, Onderbrook felé egyenesen belehatol a bur hadállás centrumába. Főlölesleg közelebről részleteznünk az ilyen vállalkozás nyaktörő voltát.

Másrészt azt rebesgetik, hogy az angol sereg nyugaton kudarcot vallván, most már kelet felé fordul. Átlépi Nordeninél a tranzváli határt és Vryheid felé nyomulva, kényszeríti az ellenséges Ladysmith ostromának a megszüntetésére. A burok állítólag egészen komolyan vaszik ezt a verziót és 20.000 embert koncentrálnak a jelzett irányban.

Egyelőre azonban nincsen semmi adandunk, a mely megerősítene akár az egyik, akár a másik fölvetést.

Az új háborúról annyi az újság, hogy French tábornok ez idő szerint Fokvárosban tanácskozik Roberts loralad, a burok pedig az alatt szétrombolják a Fokföldről Bloemfonteinbe vezető országutat.

A mozgósítás Angolországban egyre

tart. Aldershotból 15 zászlóaljat indítanak utnak; azonkívül 4 lovasdandárt szerelnek fel összesen 2518 emberrel és 21 ágyuval. A kényszerítő sorozás ideiglenes elrendeléséről is szó van. Roberts lord ujabban 90.000 embert kér. Ha Angolország komolyan akarja folytatni a háborút, akkor valóban nagy erőre van szüksége, mert délafrikai gyarmatain egyre terjed a lázadás. Ujabban megint 1500 fokföldi hollandus csatlakozott a bur sereghez.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!

Nagyságos Magyar Mihály urnak, az „Ellenzék” szerkesztőjének.

Helyt.

Kedves barátom!

Azon nagy horderejű hazafias mozgalom támogatására, mely a hazai ipar felkarolását tűzte ki céljául, kötelességemnek ismerem hatáskörömben egész lélekkel közreműködni. A közérdeket nagy sikerrel szolgáló b. lapod első felhívására a legelső közt jelentettem be a vezetése alatt álló kolozsvári kereskedelmi akadémia tanári testületének csatlakozását; e nemzeti ügy munkáitul jeletem be most a nevelésünkre bizott tanuló ifjúságot. Gondom lesz rá, hogy a lelkesedés fellobbant lángja ne legyen szalmatűz.

A sajtó igen sokat tehet arra, hogy e nagy közgazdasági harcban Magyarország összes közép és föiskolái bevonassanak. E munkában vélem az „Ellenzék” szerkesztőségöt támogatni, midőn itt mellékelve, rendelkezésemre bocsátom az ifjúsághoz intézett felhívásomat s tanítványaimnak erre adott feleletét.

Kiváló tisztelettel

Kiss Sándor,
igazgató.

Felhívás intézetünk nemes ifjúságához!

A közgazdaságtannak századok tapasztalata által megerősített egyik alap igazsága, hogy ipar nélkül nincs gazdasági haladás, nincs nemzeti megerősödés. Nincs Európának meg egy másik számottevő állama, melyben e nemzetgazdasági axioma hatékonyabban bebizonyult volna, mint rajtunk. Nem tagadható, hogy sok rajtunk kívül álló tényező is befolyt mai közgazdasági kedvezőtlen helyzetünk előidézésére: a békés fejlődést századokon át lehetellenné tevő küzdelmes multunk, kontinentális földrajzi helyzetünk, nemzeti önállóságunknak a mohácsi katasztrófa meg nem szűnő tervszerű gyöngítése, a Magyarországgal szemben alkalmazott vámpolitika . . . mind kedvezőtlenül befolyásolták ujkori fejlődésünket. Ezek mellett azonban ismerjük be azt is, hogy faji hibáink, egyetértésünk hiánya, nemzeti önértetűnknek inkább csak üres, hangzatos szavakban és nem komoly tettekben nyilvánulása, keleti közönyünk, az idegennek majmolása és felmagasztalása, a honinak kicsinylése és mellőzése, kitartásunk és energiánk fogyatékosága elhatározásunkban és vállalkozásainkban . . . legalább is voltak annyi befolyással szegénységünkre és elmaradásunkra, mint a hatáskörünkön kívül eső sorscsapások.

Ennek beismerése egyelőre lépés a haladás után. És a magyar társadalom ez uton van. Hanán hét óta egy szebb jövőt ígérő lelkes sorakozását látjuk azon hazafiaknak és honleányoknak, kik fogadták tettek a magyar ipar pártolására. A kibontott zászlóra Magyarország egy szebb jövője van írva s ha diadatra jutathatjuk azt Kárpáttól Adriáig, a 20-ik század nemzedéke Magyarországot második alapítója leendő. A győzelem csupán erős elhatározásunktól és mély hazaszeretetünktől függ; ha némi áldozattal és lemondással is következtetesen akként járunk el, hogy a mely cikkből magyar gyártmányt is találunk, azt vásároljuk meg, hazánk anyagi felvirágztatására még a jelen fejletlen iparviszonyaink mellett is évenként milliókat fogunk visszatartani.

Ébredjünk azért fásult közönyünkből, mert a komoly eszelakvés határidejének utolsó óráit éljük! Ha a közös vámtérület káros befolyását védegyletszerű actióval nem ellen-sulyozzuk, oly feltartóztatlan és megdöbben-tően fokozódó elszegényedés lesz rövid időn belül osztályrészünk, mely mellett komoly veszélybe jut állami és nemzeti létünk is.

Hivatásom tudata, lelmem hazafias érzelmének sugallata késztetnek, hogy mitután a Tok. Tanári kar lelkes támogatása és csatlakozása felől biztositást kaptam, a magyar társadalom megindított hazafias mozgalmához a kolozsvári kereskedelmi akadémiának a nemes és tüdős eszméért mindig lelkesülni tudott derék ifjúságát is munka-

társakul megnyerjem. Ha a hazafias erényeknek azon magvai, melyeket tanításaimban legjobb tudásom és lelkesedéssel hirdetek, szívóknokban termékeny talajra találtak, akkor sorakozzanak tanáraik köré s kicsiny erőnkkel mi is járjunk a magyar ipar fellendítéséhez, hazánk közgazdasága felvirágztatásához. Hozható áldozatunk kicsinysége ne tegye közönyösé, ne hangoljon le senkit, mert krajczárokból gyűl a forint, cseppekből lesz a tenger, porszemekből alakul a szikla! Lényegtelen cikkekért, krajczáros árakban milliókkal adóznunk a külföldnek, első sorban Ausztriának.

Ausztriának, mely századok óta tartó sarcolásunkért a legmélyebb gyűlölettel fizet nekünk, hol rendszeres hajszá indult meg minden ellen, mi magyar. Ezt Önöknek, mint leendő magyar kereskedőknek nem csak tudni szükséges, de abból a nemzeti kötelesség consequentiáját is levenni: becsületbeli ügy.

Fel tehát nemes Ifjúság gazdasági leigázásunk elleni harcra! Tegyenek fogadást s tartsák meg az adott szó becsületességével, hogy a mikor csak arra lehetőség van, magyar ipar-cikkeket vásárolnak. Kitartásukért jutalmuk lesz azon édes öntudat, hogy szeretett hazánk felvirágzásáért munkáltak.

Kolozsvárt, 1900. február 1.

Kiss Sándor,
igazgató.

Alólirotiak, áthatva szeretett igazgató urunknak lelkes felhívásától, csatlakozunk ama hazafias mozgalomhoz, mely a magyar ipar fellendítésére vezet; becsület szavunkra fogadjuk, hogy a mennyiben csak lehet, szükségleteinket a honi ipar-cikkeiből fogjuk fedezni.

Kolozsvárt, 1900. február 2.

I. A. osztály. Csiky György, Grünwald Oszkár, Halász Pál, Szabó Lajos, Szabó József, Benedek László, Benedek Sándor, Fitz Oszkár, Gegesi Samu, Tóth István, Frecht Oszkár, Miskolczy István, Ziegler Albert, László Lőrincz, Rosiescu Gyula, Schwartz Ernő, Kertész Zoltán, Pucher Elemér, Loschitzer Henrik, Schel János, Bányai Béla, Rónai Miksa, Bodor Bertalan, Fruchter Mór, Csomós Benedek, Hacker Sándor, Lázár Ödön, Glasner Hugó, Szepessy Lajos, Hirschhorn Frigyes, Burg Oszkár, Ádám Frigyes, Braun Gyula, Frankl Marcell, Czenk Lajos, Polgár Mihály, Dürr Oswald, Nyári Rezső, Hamar Endre, Sutoris Ervin.

I. B. osztály. Osváth Gyula, Albrecht Rezső, Versényi Tibor, Végh József, Grün Béla, Debitzky Béla, Dionszgi József, Pusztai Kálmán, Szücs Győző, Borbély Kálmán, Truckenbrod Ferencz, Stern Mór, Hercegy Sándor, Grünstein Dezső, Raumann Bertalan, Reich Mór, Kocsis Dénes, Végh Károly, Hollaky Béla, Pap László, Klein Sándor, Dömök Ernő, Wigner Zsigmond, Körösi Árpád, Szabó Gyula, Adler Béla, Barázda György, Horváth Győző, Rajtki Dezső, Gerzon Ferencz, Czenk István, Dénes Dezső, Mártonffy Miklós, László Sándor, Geist Károly, Rosmann Vilmos, Rosenberg Ödön, Roth Jenő.

II. A. osztály. Löwi József, Weisz Herman, Zabulik Lajos, Berger Károly, Chmel Vilmos, Hoffmann Dezső, Alexandrovits Milán, Ligeti Béla, Pilder József, Sperger Izsó, Korber Miklós, Csiky Miklós, Farkas Gyula, Szabadfy Kornél, Varga Mihály, Mihály Ferencz, Pöhl Emil, Ábrahám István, Szóts István, Urbán Elemér, Frisch Károly, Szabó Sándor, Nagy Gyula, Szathmáry Árpád, Dáskul Lipót, Krausz Dezső, Singer Béla, Gömöry Ábris, Hoffmann Mihály, Szász Dénes, Dux Mór, Marinka Jenő, Molnár Janos, Kohn Samu, Alföldi Pál, Halmágyi Géza, Velikán Viktor.

II. B. osztály. Csizér Lajos, Somogyi Andor, Jelen József, Nagy Mihály, Weisz Nánán, Hoffner Gedeon, Deák József, Seress István, Plekker István, Vikol Kálmán, Ulrich Bertalan, Stotter Lajos, Jenőffy Jenő, Hegedűs Lajos, Károli Gyula, Cenna Salamon, Tutsek Sándor, Balázs Vilmos, Zelmanovics Ignác, Kurländer Adolf, Jakobi Mór, Macsekár Valér, Muresian Izidor, Papp Romulus, Oláh Rezső, Visky László, Fodor László, Benedek Mór, Fajk Mihály, Wermescher Norbert, Baltuch Zsigmond, Kaufmann Ernő, Elek János, Schwarz Jenő, Jakab Gerő, Soly-mosi Ernő, Strasser Aladár, Hercezy Andor.

III. A. osztály. Grosz Sándor, Gyurkovich István, Szöllösi Kornél, Eressey Géza, Porges Ede, Sigmund Ákos, Löwinger Mór, Janesó Géza, Rittinger Béla, Beranek Károly, Deák András, Seidl Ödön, Werner Gottfried, Sipos Gábor, Pechtold Péter, Vitéz István, Forró Aladár, Pintér Ödön, Klein Ernő, Ott Jenő, Kautsch Manó, Basa Gerő, Fischhoff Győző, Fiedler Gyula.

III. B. osztály. Albon József, Baumann György, Benedek Henrik, Benesch Vilmos, Bernád Imre, Bernáth Dávid, Bernáth Oszkár, Boér Zoltán, Csiky Lajos, Deutsch Sándor, Fejér Zoltán, Fried József, Goldner Al-

bert, Gersch Ignác, Hegedűs Gyula, Horváth Antal, Jeremiás Zsigmond, Jónás Rudolf, Karácsony Gerő, Kosza Aladár, Legmann Miksa, Mándel Vilmos, Manheim József, Margetsch Kálmán, Márton Béla, Rosenberg Miksa, Rottenbiller Sándor, Sárosi Miksa, Schwarz Ignác, Silberstein Samu, Siechermann Lajos, Sticz Romulus, Szűszer Simon, Török Zoltán, Varga László, Weisz Márton.

Egyleti élet.

Közzgyűlés. A kolozsvári izr. nőegylet vasárnap tartotta számos tag részvételével közgyűlését, melyen F. Fischer Vilmosné elnököt, a ki meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket. Felolvasásra került ezután a titkári jelentés, melyet a közgyűlés helyeslőleg vett tudomásul. E szerint az egylet a lefolyt évben 1060 ft 67 krt fordított szegények segélyezésére. A választmány sorrend szerint kilépő tagjai közül újra megválasztattak dr. Eisler Mátyásné, Fleischl Izsoné, dr. Goth Manóné, Kun Fülöpné, Szántó Bertalané, Weisz Ármánné, Weisz S. Sámuelné és Wertheimer Miksáné, új tagok lettek pedig Brecker Davidné, Szönes Károlyné és dr. Wetenstein Józsefné.

IRODALOM.

Unitárius énekeskönyv. Az új unitárius énekeskönyv már csaknem egészen elfogyott. Az Egyház Képviselő Tanács ezért legutóbbi ülésén elhatározta, hogy az énekeskönyvből új kiadást rendez.

A föld és népei.

„A Föld és népei” című nagy népszerű földrajzi és népismereti kézikönyvből megjelent a Franklin-Társulatnál a harmadik kötet is, mely Ázsia és Ausztrália leírását tartalmazza. Ez a mű eredetileg Mühner Vilmos kiadásában, mint Hellwald Frigyes német földrajzi író hasonczimű művének átdolgozása jelent meg 20 évvel ezelőtt, s a magyar közönség a nagyterjedelmű művet oly rokonszenven fogadta, hogy első kiadása teljesen elkelt. A második kiadás már nem Hellwald művének folytatása, hanem egészen új munka, melyet György Aladár, a tudományos kutatások régi népszerűsítője állított össze, a tényleges anyagból kiválogatván azt, a mi a szakszerű kutatásokkal nem foglalkozó felnőtteknek s ifjaknak legérdekesebb s a mi őket a további kutatásokra buzdítja, de e mellett nagyjában eléggé hű képet alkot az egyes országokról és azok népeiről. A jelen második kiadás 2 kötetben jelenik meg. A két megelőző kötet Amerikát és Afrikát ismertette, a hátralévő, de már szedés alatt álló negyedik kötet Európát, az ottidők pedig Magyarországot mutatja be.

A jelenleg megjelent 3-ik kötet 62 ívre terjed, van a szövegben 306 rajz s nem kevesebb, mint 31, részben színes melléklet, úgy, hogy minden nyolcz lapra csaknem 6 kép jut. A képek nagyobb része a mű népszerű jellegére tekintettel, természetesen oly feltűnő és érdekes részleteket ábrázolnak, melyek a figyelmet rögtön felkeltik, de vannak közöttük olyanok is, melyek komoly tanulmány tárgyai lehetnek. Így a különböző népfajok tipikus alakjai, nevezetesebb romok s geológiai képződmések, a népiélet jellemző csoportosítások s más effélék. Különösen szépek a színes mellékletek, melyekhez hasonló, magyar művekben, nagyon kevés jelent meg. A „Ceyloni tájkép”, a „Zátóny-rallo”, a „Vieu-Chau romjai” s mások gyönyörűeknek mondhatók. A többi mellékletek közül Bajazid, Van, Dagestan egyik faluja, Herat s mások nemcsak instructiv, de gyönyörködötté képeket is mutatva.

A mű jellegének megfelelően a szöveg is inkább arra a szempontra figyel, hogy

élvezetes legyen s ezért lehetőleg kerülje a számokat és neveket s nem polemizál más művekkel. Újat az író nem mond sehoh. Adatának nagyobb része is közkeletű, de a magyar vonatkozásokra mindenütt ügyel. Közlő Vámbéry, Széchenyi, Déchy arczképét, megemlékszik Kőrösi Csoma, Zichy, Reguly és mások utazásairól. A komoly jellegű megőrző mindenkor abban is, hogy óriási anyagával és a mű terjedelmével számot vetve, legalább pár szóval mindenütt megemlékezik az illető vidék természettudományi, közgazdasági, politikai és társadalmi viszonyairól, azokkal élénkítve a topografiai rajzokat s végül a komoly ifjúságra tekintettel minden fejezet czimlapja alatt felsorol néhány külföldi és magyar művet, melyekben az olvasó ezen fejezet tárgyaira vonatkozólag újabb adatokat találhat.

A jelen harmadik kötetet a nagy vállalat megrendelőin kívül bárki külön is megszerezheti. Igen diszes színes kötésben és tokban a mű ára 15 korona; de kapható egyes füzetekben is, melyeknek egyenként ára 60 fillér.

Két asszony.

— Regény. —

Szabó Endre, az orosz irodalom lelkes átültetője, újabb írott vezet közönségünk elő.

Baranczevics Sz. Kázmér neve kétség-telenül ép oly gyorsan fog népszerűvé válni nálunk, mint Csehov, Gnyevics és azok az orosz elbeszélők, a kikkel az utóbbi években alkalmunk volt megismerkedni épen a Franklin-Társulat révén, melynek kiadványai között sűrűn szerepelnek az új orosz irodalom termékei.

A Két asszony története egy rendkívül érdekes mese körül forog, melynek szálait az író igen ügyesen boggazza egy kis hivatalnok élete körül. Az orosz kishivatalnokai élet hajszálujra hasonlít a mieinkhez, a mi annál nagyobb érdekeséget kölcsönöz épen a magyar olvasók előtt e jeles műnek. A mese folyamán az az egyszéges realizmus és jellemző erő kapja meg az olvasót, mely az orosz írókat minden irodalomban megkedvelteti. Egyébiránt pedig a regény abszolút becsére nézve elég legyen annyit felemlítenünk, hogy azt az orosz tud. Akadémia a Puskin-féle nagy díjjal tüntette ki. A két kötetes regény ára 2 forint (4 korona).

Petőfinek vizaknai szállása

s ott rögtönzött költeményéről.

A haza világhírű nagy költője 1849 jan. 31. febr. 1. 2. 3. 4-én Vizaknán tartózkodása, ottani szállása és tetteiről honi lapjainkban, legkivált az „Ellenzék”-ben több ciklik jelent meg.

Legyen szabad következőket is az igen tisztelt olvasó közönség tudomására hozni! Tek. Uitzás Lajos székelyfalvi birtokos, ki az enyedi zászlóaljnál volt 1849 febr. 4-én, sőt Szász-Sebesnél meg is sebesült, mult évi szept. 7-én hozzám intézett levelében írja: „Én azt hiszem, hogy Petőfy Reizner Mihály szász papnál volt Vizaknán szállva. Néhai ev. ref. lelkész Herepey Károly úrtól hallottam, hogy a mint ő értesít Petőfinek Vizaknán lételéről, azonnal többet magával a magyar nemzet nagy költőjéhez ment tisztelgni, ki Reiznernél volt szállásban. Ez alkalommal Petőfi kérte az engedelmét, hogy neki lett volna kötelessége Herepeinél a tiszteletet megtenni, de nem tehetette, mivel Bem tábornok addig szállására soha sem megyen, míg a helységet körül nem nézi, hogy esetleges intézkedését megtehesse.”

„Ezután poharazáshoz fogtak s kocczingattak együtt. Herepei Petőfit felkérte,

hogy találkozásuk emlékére lenne szíves egy emlék verset készíteni. Mire Petőfi, jó kedvében levén, azonnal rögtönzött is egy kis költeményt.”

„Nekem — említi tovább levelében Uttzás, Herepey azon rögtönzött verset később el is mondta. Én meg is tanultam, — de elfelejtettem!”

Tiszt. Reizner Mihály szász lelkész ur fiát Reizner József urat ez ügyben tüzetesebben kikérdeztem és ő egész határozottsággal állította, hogy Petőfi 70 éves Adorján Pál százados és Popescu századossal édes atyjának a piacszerep levő házában volt szállva, szemben a Bem szállásával. És pedig Petőfi s Adorján volt a piac felőli nagy szobában, Popescu pedig a hátulós szobában. (Fájdalom, ez a szép telek ma már román kézben van.) Elbeszélte, hogy Herepey a vizaknai intelligencia több tagjával Petőfinél 1849. febr. 2-án egy ünnepen volt (Gyertyaszentelő B. A. napján), ott nagy vendégség tartott s mulattak késő estig. A patikából 6 váltó forintra pucésért még 6 volt küldve. A vendégségen a vizaknaiak közül ott volt Székely Ferencz, a ki még meg is pityósodott volt), Kovács Sándor s több mások.

Februárius 4 kére virradó estén és éjjel Petőfi a patikában mulatott Csutak Kálmán honv. ezredes és dandár-parancsnoknál, Czetz, Zsurmay, Bethlen Gergely gróf és Müllerrel, — a mint többek által is beigazoltattam.

Uitzás Lajos és Reizner József uraknak fenn elősorolt nyilatkozata folytán Petőfi szállása Reizner Mihály szász lelkész ur házában lett volna, — s e lak volna emléktáblával megjelölendő; — de ellenmondások is vannak!

Ennek következtében, legyen szabad még egyszer azon kéréssel járulnom a mélyen tisztelt olvasóközönséghez, hogy a kinek valami tudomása van Petőfi vizaknai szállása — és ott rögtönzött verséről, — sőt ha a jelzett költeményt bírná, ne sajnálja azt közölni.

Vizaknára nézve mind a két ügy igen érdekes! A nagy költő említett alkalommal rögtönzött verse pedig maga a tisztelt olvasóközönségre nézve is érdekes volna, ha az valakinél megtalálhatnánk!

Szentkatolnai Bakk Endre.

SZINHÁZ.

Csalódások.

Jól esik néha belepillantanunk a multba s felidézni néhány órát a magyar színművészet gyermekkorából. Ilyen pár óra volt a tegnapi előadás. Kisfaludy Károlynak, a magyar színművészet lelkes utörőjének darabját adták születése napjának évfordulóján. Sok hiánya volt az előadásnak, de haragosak még sem tudunk lenni a hibákért. Bármilyen egy ilyen előadás, mégis némi hangulatot kelt a lélekben s a kegyelet nem engedi, hogy megbántuk a színészeket, ha ők nem is tudják beleélni magukat abba a kedvesen naiv világba, melyet Kisfaludy darabja tár elénk. Hiszen nem is a világ volt olyan naiv, hanem a színművészek eszközei; de ezek mellett a naiv eszközök mellett annyi nemes tulajdonság és erény van, hogy még ma is szívesen néztük végig a darabot. Mulattunk is rajta. Természetes.

hogy az ilyen darabokon egy éleseszű, jó ízléssel bíró dramaturg sokat segíthetne. Egyszerűsíteni a darabot, mely a sok felvonásköz miatt fárasztóvá válik. Ilyen munkával a régi darabokat népszerűsíteni lehetne s akkor egy ilyen darab megnézése nem volna csak a kegyelet ténye. A tegnapi előadás Szentgyörgyi aratott legnagyobb sikert. Mokány Berezt olyan pompásan rajzolta meg, melyhez hasonlót magyar színész nem tud produkálni. Szentgyörgyi utolsó Mohikán a színészetben, ki a patriarchális idők törül-metszett magyar alakjait ábrázolni tudja. A nők közül tegnap Turehanyi Olga (Lidi) és Horváth Paula (Lina) érdemelnek említést. Miklósi, Vendrei, Bihari, Bónis, Tompa, Vágó játszottak a többi szerepeket. A diszlemezésre nem ártana több gondot fordítani. Nem elég, ha a diszlet szép; legyen összhang is a diszlemezésben.

A görög rabszolga bemutató első előadása lesz csütörtökön bérletszűnethen. A darabot a budapesti Népszínházban adták nagy sikerrel s nálunk is rendkívül fényes kiállításban kerül színre. Komlósi Emma, Székely Irén, Wlassák Vilma, Kassai, Leubey és Nyáry egyaránt kitűnő szerephez jutottak az operetben. Az előadást, a melyre mérsékeltlen főlemelik a helyárat, pénteken megismétlik, ugyancsak bérletszűnethen. A csütörtöki premierre a jegyek már ma, szerdán válthatók a Nemzeti Színház nappali pénztáránál.

Műsorváltozás.

A szombatra kitűzött Medea helyett Az ember tragédiája kerül színre.

Fáy Szeréna szerződtetése.

Több fővárosi lap a Jászai-ügygyel kapcsolatban említette, hogy Fáy Szerénának a Nemzeti Színházhoz való szerződtetéséről szó sincs. Ezzel szemben biztos forrásból jelentjük, hogy Fáy Szeréna asszonynak a Nemzeti Színházhoz való visszaszerződtetése befejezett ténynek tekinthető; gr. Keglevich István intendáns tárgyalta is a művészével, a ki valószínűleg május 1-én lép a budapesti Nemzeti Színház köteleibe.

Mire készül a színház? A kolozsvári színház jelenleg egy klasszikus drámára, egy operára, egy operettre és egy boházatra készül. A klasszikus dráma: Cymbeline, Shakspeare drámája. A opera: Roland mester, Zichy Géza gróf operája. Az operett: Üdvöskö, Audran operettje. A boházat: Névtelen levelek, a Magyar Színház közlebről adott francia boházata. A négy darab február végén és március hó elején fog színpadra lépni.

A színlapkézbesítés mizeriái.

Több oldalról panaszt vettünk, hogy a külvárosokban a színlapokat nem ragasztják ki idejekorán és a házakhoz is későn viszik a színlapot. Felhívjuk az igazgatóságot, hogy segítsen valamit e mizerián.

Mulatságok.

A kolozsvári ev. ref. collegium tanári kara és ifjusága 1900. februárius hó 24-én a New-York földszinti nagytérmeiben diák-bált rendez.

A folyó hó 10-ére kiűzött casinó táncestély, tekintettel az ugyanezen napon megtartandó jótékony célú vigadóbeli bála, végleg elmarad. — A rendező bizottság.

A székely-udvarhelyi ref. collegium ifjusága január hó 27-én, a vármegyeház dísz-

termében, fényesen sikerült táncestélyt rendezett, melyen ugy a város, mint a vidék intelligens közönsége nagy számmal vett részt. A tiszta jövedelem 120 korona, mely a collegium kirándulási alapja javára folyt be.

Major József zártkörű próbabálja e hó 17-én lesz.

A „Mocvidéki katolikus polgári olvasókör” egy „hármionium” beszerzésére 1900. február 11-én az „arany fécán” vendéglő összes helyiségeiben zártkörű tánc-estélyt rendez.

A „balászfalvi magyar casinó” f. 1900 febr. 17-én az „Univers” szálló nagy termében saját pénztára javára zártkörű táncestélyt rendez.

A szamosújvári iparos-egylet saját könyvtára javára folyó 1900 év február hó 11-én a városi nagytérmeben első felolvasó-estélyével egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, február 6.

Az „Ellenzék”-re

elő lehet fizetni bármely naptól kezdve.

— Egyházi közgyűlés. Vasárnap, e hó 4-én d. e. 11 órakor tartotta a kolozsvári ev. ref. egyházközség ez évben első képviselői közgyűlését. A népes gyűlést dr. Gidófalvi István főgondnok hosszabb beszéddel nyitotta meg a mult év fontosabb eseményeiről emlékeztetve meg. Szász Domokos haláláról emlékezett meg először is és az ő működését jellemezte lelkesen, aztán az új püspököt dr. Bartók Györgyöt üdvözölte az egyházkerület élén, kinek munkásságától sokat remél a kolozsvári egyházközség is, midőn egyik lelkipásztorul kívánja megválni. Majd reá mutat azon szomorú tünetekre, a melyek a kezdődő felekezeti türelmetlenség folytán társadalmi békénket fenyegetik s ezek elhárítására mélyebb vallásosságot, fokozottabb egyháztársadalmi tevékenységet sürget. Ennek első fecskejékként üdvözlí azokat a „Protestáns estéket, melyek vasárnaponként a város öt különböző pontján tartatnak, ének felolvasás és szavallatokkal vegyes programmal s a mely esték általános érdeklődésnek örvendő, mutatják, hogy közömbös hozta létre. Kiemeli, hogy ezek ezéja nem prozelitacsi-nálás, ami a kálvinista egyháznak sohasem volt természet, hanem a felvilágosodott, igaz, babonától ment vallásosság terjesztése.

Végre utal arra, hogy az egyházközség szervezete és berendezkedése tekintetében szükséges átalakítások tervezete még a mult év folyamán elkészített egy nagyobb bizottság által, melynek elnöke Sárkány Lajos dr. és előadója. Nagy Károly th. tanár voltak. E tervezetet a presbyterium is elfogadta s most már csak a közgyűlés jóváhagyása kell, hogy felsőbb helyben hagyás után lehetőleg még ez évben hatályba is lépjen. Herepei Gergely és Szász Gerő lelkészek jelentései után a közgyűlés köszönetet mondott a jelentésekért, de egyben kimondta azt is Nagy Károly indítványára, hogy jövőre sokkal teljesebb és részletesebb jelentéseket vár és pedig a főgondnoktól az anyagi ügyekre vonatkozólag, az első lelkészről pedig a spirituálékra vonatkozólag. A megüresedett papi állomás díjlelénél megállapítása után az előreláthatósága miatt a közgyűlés tárgysorozatának egy része, s köztük a presbitérii választások is a jövő ülésre halasztattak.

— Dr. Bartók püspök az iskolákban. Dr. Bartók György püspök, titkára kíséretében meglátogatta a kolozsvári ev. ref. egyház által fenntartott iskolákat, meghallgatta a tanítást és gyermekek feleleteit s látogatása végén buzdító szavakat intézett

— Boone ur, úgy örülök, hogy önnel megismerkedhetem! — mondá. Midőn tegnap az országuton elhaladtam ön mellett, nem tudtam, hogy ön már tett látogatást Woodlandban. — Az ön szép virágait bámulsam! És elég bátor voltam az ön házat újra keresztelni, bokréta nevét adtam neki! Tud egy székét találni? — Amint látja, mi még mindig rendetlenségben vagyunk.

Ez olyan fogadás volt, a mi inkább megillette volna Golden Rangenak az urát magát, mint a megbízottját, Dora, a néneje arczán látott tiltakozó kifejezésről itélve ezt gondolta. De ő soha sem engedte, hogy az ő dolgaiba vagy viselkedésébe avatkozzanak és elvégre is, Dorának mindig igazja volt. E megnyugtató gondolat erősítve, Nánosi kisasszony is nyájas lett.

Boone ur leült és idegesen beszélt, a kalapjára nézett, melyet remegő kézzel tartott.

— Én — én azt hiszem, — mondá hebegve — az az, Ryder ur értésére adta, hogy itten némi változások vannak és néminémi utasítások — Talán, ha — ha —

Itt megakadt. Valóban, ő még reménytelenebbül szegélyös volt, mint a gazdája, — gondola Dora. De segítségére jött és Nanénit megelőzve, a ki hajlandó volt túlságosan terjedelmes lenni, a nélkül, hogy világos lenne, megmagyarázta a szükséges teendőket.

Boone ur, jegyző könyvével és írónyal a kezében és szomorú figyelmes arczát feléje fordítva, hamarabb össze szedte magát, mint a hogy Dora reménytelenül merészlete. Valószínűleg egy egyszerű kötelesség teljesítése a tudata megkönnyíthette. Flower kisasszonyt tisztelettel biztosította, hogy minden kívánsága teljesítve lesz. A következő reggel kiadja az utasításokat a mester embereknek, hogy rögtön jöjjenek.

(Folytatása következik.)

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZAJA.

1900. Február 6.

Dóra.

ANGOL REGÉNY.

— Swerdnától. —

Az Ellenzék részére fordította: AMICA.

X.

(Folytatás.)

(29)

Tehát, e három hatalmas és kielégítő okért a Remete-lakot nem szabad Golden Rangért megfújni és ha az én odamenetelen ismét szoba jön, kérem ne feledje, hogy valamivel nagyon el leszok foglalva és sohase várja tőlem, hogy az odamenetelre időt szakítok. Ha ezt ügyesen megteszi, megbocsátok, a miért az előbb olyan kedves öreg csaci volt!

Ismet megrázta a bájtyját és a kopasz feje tetején megcsókolta, aztán könnyedén az öreg ur székének a karjára ült.

— Ez a Ryder ur — folytatá bírálólag — nagyon csinos és szép férfi és kész vagyok beismerni, hogy jobban tetszik, mint a hogy gondoltam és hajlandó vagyok azt képzélni, hogy valószínűleg az öreg Curzon ur volt a leghibásabb; de ez a Ryder egy maffia! Nem gondolom, hogy egy ilyen borzasztó ügyetlen és bátoratlan embert valaha láttam volna. A legtöbbekkel — a férfiakal inkább, mint az asszonyokkal — ki tudok jönni — de ő vele egyáltalában semmire sem tudtam menni. Olyan szegélyös és bátoratlan, mint egy iskolás fiú! Megvető grimaszt csinált. És „Dóra kisasszonynak” szólított! Az a gondolat! Ugy éreztem magam,

mintha ismét kurtá ruhában lettem volna. És kétszer szöliött egy. Eszébe juthatott volna, hogy vezetéknevem is van!

— Édesem, azt gondolom, hogy az az én hibám volt, — szölt közbe Nánosi kisasszony szeliden.

Emlékezel, hogy úgy beszéltem rólad, mint hugomról. Kétségtelenül azt gondolta, hogy ugyan az a neved, a mi a miénk. — Oh, az valószínű! — de még mindig neheztelt. Ha ismét eljön, szabadságot veszek magamnak ötet rendre utasítani — még pedig gyorsan! — Sietve felállott. Matt bácsi, álljon fel szaporán, maga borzasztó lusta! Menjen és nyessen vagy tisztogasson valamit! — Nan néni, a nap teljes erővel rontja a maga szegény szűnyegét! Reménylen, hogy Curzon ur szavát tartja és eljön azt a sátrat megcsinálni!

Curzon ur szavát tartotta, csakhamar megjelent, Bendigotól kísértve és a sátor készítésének a terveivel ellátva, azoknak a boy-nodalomát magyarázni kezdte Nánosi kisasszonynak. De a kis öreg lady nem értette azokat, s a tervelőt és a hugát magukra hagyva, a kertbe ment a testvérét felkeresni. — És amint Curzon ur magyarázott és méreteket vett, Dora elbeszélte Ryder urnak a reggeli látogatását — bizonyos fentartással — azon urról alkotott véleményét.

Curzon csudálkozó nevetéssel nézett reá.

— Bátoratlan? — ismétlé. Hm! Először történik, hogy Evariot annak nevezni hallom!

Hiszen annak a ficzónak rendesen van annyi bátorsága, hogy hatnak is elég volna! — Annyi bizonyos, hogy ma reggel nem volt — válaszolá Dora. Egész életemben soha sem láttam ügyetlenebb és szegénylősebb férfit. Szinte nevétes volt!

a tanítókhoz és növendékekhez. Mint halljuk, nagyon meglepte a püspököt, hogy az iskolalátogatók könyvében az utolsó bejegyzés a dr. Szász Béláé 1896-ból. Bizony a kolozsvári ref. iskolát nagyon megérett az alapos reformra. A püspök különben meghallgatta a theol. fakultáson folyó kollokviumokat is, s meglátogatta az áll. polgári leányiskolát is.

Gyarak Kolozsvárt. Illetékes helyről az az örömdetes hír szivárgott ki, hogy az arra hivatott szak-kezők a legkomolyabban foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy Kolozsvárt, mint az erdélyi részek központján, mi-féle gyarakat lehetne és volna czélszerű első sorban létesíteni. A terv szerint egyelőre két gyár alapításáról van szó s a kérdés már annyira megérett, hogy azt még ez évben felakarják állítani. Mielőtt azonban csakugyan hozzákezdene, a kereskedelemügyi miniszter felfogja keresni Kolozsvárt az illetékes szakköröket a végett, hogy nyilatkozzanak, mi-féle gyár létesítése volna legczélszerűbb és legsürgősebb. A miniszter ur kérdésére csakhamar megfogja kapni a választ, mert a menyire mi a kolozsvári viszonyokat és a közvélemény hangulatát ösmerjük egész bátran merjük állítani, hogy oda fognak nyilatkozni, hogy *legelső sorban is egy posztógyárral kéne létesíteni*, mert erre van legnagyobb szükség.

Benedek Elek felolvasása. Benedek Elek, a népszerű író Kolozsvárt közelebbről felolvasást fog tartani. A *Dávid Ferencz Egyet* ugyanis megnyerte őt, hogy márczius 1-ső napján tartandó estélyén felolvasást tartson. A népszerű széki mese-mondó felolvasása mindenestre nagy érdekességet fog kölcsönözni az estélynek, melynek többi programponja még nincsen véglegesen megállapítva.

Dr. Veress Lajost városunk derék orvosát a m. á. v. igazgatósága hosszas, érdemnyújtó pályaeorvosi működése elismerésül orvosi tanácsadóvá nevezte ki.

Erdélyi Múzeum-Egylet választmánya, Esterházy Kálmán gr. elnöke alatt most foglalkozik az egyetel újászervezésével és a költségvetési előirányzat megállapításával. E szép multiból bíró egyesület, mely a közö-ségtől évtizedek óta kínai fal-lal volt elszigetelve, mint értesülünk, az új korszak hatása alatt vissza fog adni az alapítók inteniója szerinti rendeltetésének, az erdélyrészi közönség körében „honismeretű” czelöknek.

Erdélyi kincsei a párisi kiállításán. Dr. Szádeczky Lajos egyetemi tanár fáradhatatlan munkássága révén egy nagyon szép kollekció gyűlt össze az erdélyrészi műkincsekből a párisi kiállításra. A kiállítás között az erdélyrészek fői család-jainak kiválóságai rejtett legdrágább kincsei és történelmi emlékei kerülnek a világ elé. A Bethlen, a Teleki, a Bánffy, Kornis, Barsay és más történelmi nevezetességű családok legdrágább ereklyéi kerülnek a párisi kiállítással a nagyvilág elé. Még mindig jelentenek be tárgyakat a kiállításra.

A miniszter Brassaiért. Hegedűs Sándor keresk. miniszter, a ki páratlan gygyelmeről és áldozatkészségéről országsszerite ismeretes, megemlékezett néhai dr. Brassai Sámuelről is, a kit ő különben mindig nagyra becsült s a Brassai-emlék bizottság elnökehez dr. Farkas Lajos egyet. tanár urhoz 40 koronát küldött az alapra.

Protestáns esték. Vasárnap d. u. 5 órakor tartatott a kolozsvári ref. egyházközsg által rendezett „protestáns esték” 7-ik sorozata: Monostoron, a Felső-szén-utczában, a Külmagyar-utczában, a Hidelvén és a Theol. fakultáson. Az estélyek fényes sikeréről mi sem tanusodik inkább, mint az a nagy látogatottság, melynek örvendnek. A helyiségek alig képesek befogadni a hívők százait. A felolvasások mindenütt magas színvonaluak, nemes vallásos szellem által áthatottak. Távolságon felekezeti türelmetlenségtől, hitelesítőktől és építőktől. — Az estélyek fénypontja most is a theol. fakultáson tartott volt. Ott láttuk a hölgyek közt: Br. Wesselényi Istvánt és Bélánét, gr. Wass Otiliát és Miskát, gr. Bethlen Ödönét, özv. Aubin Károlynét, gr. Bethlen Gergelyné, özv. gr. Tholdalagi Mihályné és másokat az arisztokráciából; özv. Szász Domokosné, dr. Bartók Györgyné és százával az intelligens hölgyközönség és férfiakat: Dr. Bartók püspököt, Horváth Kálmán táblabíró, Szacsavay Sándort, Deáki Albertet, a ref. theol. és gimn. tanárokat stb. stb. A felolvasást *Nagy Károly* th. t. tartotta „*Árva Bethlen Károlról*” a szenteket nem imádó, de követő kálvinista szent asszony életéről. Az általános elragadtatás, melyet a felolvasás keltett, mutatja, hogy művel közönségünk leginkább a történelmi tárgyak iránt érdeklődik. Bethlen Károl az erőszakos terítgetések dacára erősen állt kálvinista hitében, maga családával szemben sem élt a kényszerítés eszközeivel, de tanított, nevelt, példát adott. Árvaságában egyházakat, iskolákat istápol, első volt, ki a kálvinista leánynevelés ügyét felkarolta. Ez alkalomból elhatározatokat, hogy a kálvinista leány nevelő intézet a szeretetház czéljaira az ily felolvasásokon perselyes gyűjtések rendeztessenek. *Benedek* Nándor színi képezdét

végzett növendék adta elő azután hatalmas drámaierővel Várad „Iskárioth”-jának „Feltámadás” jelenetét. Óriási taps jutalmazta a derék szavalatot, mely az előadó hivatottságáról tett fényes bizonyítást. A közönség hosszas óvációban részesítette s emelkedett hangulatban hagyta el a termet egy szép zsoltár éneklése után — a viszondlátásra.

Unitáriusok tőrnánnepélye. Az unitárius főgymnasiumban a toruázás az utóbbi években nagy lendületet vett. A gymnasium igazgatósága most be fogja mutatni egy tőrnánnepélyen ezt a haladást. A tőrnánnepélyt február 26-ikán tartják meg a *Tőrnánnepély*-ben. Az ünnepélyt *Lassel* Gyula, az unitárius főiskola új tőrnánára fogja vezetni. Az ünnepély programját közölni fogjuk.

Betörések. A betöréseknek is úgy látszik, rendez szezoni szokott lenni. Hetek, hónapok mulnak el sokszor a nélkül, hogy egy-egy betöréssel hallanánk. Mások meg sűrű egymásutánban hangzik a panaszbetörésekért. Majd itt, majd ott bukkannak fel a betörők, de ritkán kerülnek kézre. Betörési szezon már régen nem volt. Ezelőtt két évvel két hónapnál ritkább betörések folytak városzerte, valószínűleg szervezett betörő-társaság üzte ezt a foglalkozást, mely azóta felbomlott. Most újra lehet hallani apró betörésekről, ártatlan betörések lopásokról. A minap nálunk panasztolt egy szatós, hogy 100 forint értékű holmiját emelték el a betörők. A főkapitányságnál ma is panasztolt egy Zsilinszki Antal nevű kereskedő, hogy az éjjeli órákban 50-60 korona értékű árucaikkát lopták el a betörők. Lehet, hogy a betörők újra szövötteknek rendszeres lopásokra.

Gazdasági ismétlő iskola. A falragaszok által is hirdetett külmagyar-utczai ev. ref. népiskolával kapcsolatos II-ik gazdasági iskola szombatban délután, illő ünnepességgel megnyitván, megkezdte pályafutását. Ittlakó jóra való földész népünk várta, hogy ha már törvény, e terület is, ily nemű iskolát nyerjen serdülőben levő 13-15 éves gyermekei számára. Megis ragadta a kedvező alkalmat, mert már e megnyitáskor 50-nél több örvendő fia és leányzó jelent meg s ajánlkozott a munkára. Az iskola vezetésére, bölcs belátásra tanfelügyelőnk az ismert veterán kertészkedő, gazdálkodó Szentgyörgyi Lajos igazgató néptanítót kérte föl és nyerte meg — mint a kinek kezében bíztart hiszi megoldva, e különben nem könnyű dolgot is. Az elméleti tanfolyam most csak márczius végeig fog tartani el, majd ősszel, a maga idejében kezdve lát ez is előrt dolga után.

Végtárgyalás. Holnapután több tárgyalása lesz a kolozsvári kir. törvényszéknek, testi sértés, rágalmazás és becsület-sértési ügyekben. A végtárgyalások a régi eljárás szerint fognak lefolyani. Az új perrendtartás szerinti közelebbi tárgyalás valószínűleg csak május hónapig fog ismét felmarulni.

Szövő ipar Kolozsvárt. Hajdanában messze földön híres volt a kolozsvári takács czéh minden produktuma. Az osztrák ipar lassan lassan a mi takácsaink kezéből is kivette a kenyeret, házimesteri, hivatal-szolgái állás után kényszerültek kapaszkodni a tanult mesterek. Kereskedőink, vigéczeink kinalva kinalták az osztrák ipar rongyait, ke-lengyének és házi berendezéseknek mind kizárólag kívülről hoztak. Pedig a régi jeles takácság szakismerete egy utolsó kolozsvári szövődében ma is feltárlható. Schmiedt Jánosnak a szövődése ez, a hol a legszebb mintákat ki tudják szőni. Tizenöt évvel ezelőtt a kolozsvári önkéntes tűzoltó egyet ajándékot vitt a fumei podesta nejének, a már néhai Ciotta Ritter Natáliának. Abroszok és asztalkendők voltak ezek. A parancsnokság művésziileg megajándékozta a podestáné monogrammját, Kolozsvár város és a tűzoltó egyet czímerét, buza kalász korszorával körítve, jelmonddal ellátva, s a Schmiedt czég mindezt művésziesen bele tudta szőni s aránylag nagyon jutányosan állította ki. Kolozsvár közönségén volt a sor, hogy tömeges pártolással a takács iparnak ismét lendületet adjon. Ma ez az egyetlen és utolsó takács czég is durva vásznat kénytelen szőni. Elvértve akad egy-egy lelkesebb magyar fő-urino, mint a honleányi érzéséről nevezetes Bánffy Zoltán báróné, vagy Gajgázó Tivadarné urnó, a kik minden olyan fehérműt és vásznat, a mit ez a czég előtűt állítani, nála rendelnek meg s a magyar pénzt az ilyenekért nem engedik külföldre vándorolni.

Szarvasbogár. A mult heten egy sárga virágot küldtek be az Ellenzék szerkesztőségébe, most pedig két szarvasbogarat küldtek be, melyek a tölgylák zöldjéből táplálkoznak, jelellé annak, hogy az időjárásunk nagyon is tavaszias. Özv. Szigeti urnónél szappan-utczai lakásán egy szép pillangó bujt ki a bábból még a mult hó elején s a pillangó azóta él s a szobában gondozott virágok nedűjével táplálkozik.

A kolozsvári tagosítási ügy. Kolozsvár város pénzügyi helyzete annyira rosszul áll, hogy a hatóság a tordai királyi törvényszék és a kolozsvári királyi ítélő tábla sürgetése dacára nem képes négy hónap óta elkészíttetni a megindított tagosításhoz feltétlenül szükséges kolozsvári birtokosok birtokainak Summariumát. E nélkül pedig a tagosítást folytatni s illetve a tagosító mérnököt megválasztani nem lehetné az érdekelte birtokosok lapunk után azon kérdést

intézik a Polgármester urhoz, hogy remélhetik e, miszerint a városi hatóság ebbeli kötelességének e hó folyamán eleget teend, mivel ha erre reményük nem lehetne, a Summárium megkésztetésére maguk között gyűjtést szándékoznak megindítani.

Kutyafogdosás. Soha ilyen mizerábilis állapot nem uralkodott nálunk a kutyák fogdosása terén, mint a jelenlegi gyepmester vezetése alatt. Gyakorlatlan emberek fogad fel, a kik nincsenek annak tudatában, hogy mi a teendőjük és a legnagyobb mértékben ügyetlenek. Szemtanuk állítása szerint nem képesek egy kóbor kuvaszt hurokra keríteni, hanem igenis egy házi, vagy vadász ebet, ha az egy vigyázatlan pillanatban az utcára téved. Ezt, mert olyan szelid mint egy bárány, a legnagyobb hősköddéssel elfogják és jól megkínózzák, de egy kóbor kutyát, a mely csupa szem és fül, mert nincs megszokva az emberek között járkálni — nem bírják elfogni. Pedig, ha már a vészolt tartani lehetne, úgy csak ezek volna leginkább annak kitéve, nem pedig a szigorú felügyelet alatt tartott vadász ebek, melyeket úgy látszik tervszerűleg fogdoszák el, mert kilátásuk lehet váltásdíjra a gazdájától. Jó lesz, ha az illetékes hatóság reá szorítja a gyepmestert arra, hogy inkább a kóbor és különösen az éjjel csatangoló ebekre terjessze ki a hurkot.

A székelyek történetéről. Dr. Szádeczky Lajos a Magyar Történelmi Társulat február 8-án tartandó ülésén felolvasást fog tartani „A székely határország szervezése és a mádélai veszedelem” felől. E közérdekű történelmi kérdést tárgyaló tanulmány egyik fejezetét képezi Udvarhelymegyé monografájának, a mely nem sokára meg fog jelenni.

Idegen-é, vagy hazai? Az „Ellenzék” jan. 19-iki számának hírvorátában többek közt azt írjuk, hogy a „Magyar-Francia biztosító-társaság” idegen. Most illetékes oldalról azt a felvilágosítást nyertük, hogy a hivatolt társaság nem tekinthető külföldinek, mert egy részvényeinek elhelyezését, valamint üzletkört tekintve teljesen hazai jelleggel bír. A 12.500 darab társasági részvényből 8000 darabon felüli részvény az Első magyar általános biztosító-társaság birtokában van, a többi pedig szintén magyar tőkepenzesek és birtokosok közt oszlik meg. A társaság székhelye Budapest; elnöke *Beniczky* Ferencz v. b. t. t. Pestmegye főispánja, vezérigazgatója *Ormosi* Vilmos. A társaság üzletkört kizárólag Magyarországra terjed, külfölddel semminő üzleti összeköttetésben nem áll, s Ausztriában is csak egyetlen fiók-intézetet tart fenn korlátolt üzletkörnek, s általa minden mindazon kelőkekkel bír, melyek egy kizárólag hazai alappal szemben formálhatók.

Hogy terjed a bacillus? A város a közbizalom tárgyát állított fel nagy költséggel és mindenestre azzal az intencióval, hogy a közönséget teljesen tiszta és egészséges jéggel lássa el. A tanács rendeletet is bocsátott ki, hogy a sétatéri hidon alól jeget vágni nem szabad, így akarván megelőzni azt, hogy a városnak a Szamosba folyó szennyje vissza ne kerüljön jég alakba a háztartásba. Ugyde a tanács tervez, a főkapitányság végez. Mert a rendelet csak azokat érdekli, a kik jeget nem tesznek el vermekbe. A kiknek jégvermek van, azok egyszerűen fölmennek a főkapitánysághoz s ott mindnyájan engedélyt kapnak arra, hogy a város alatti részekből is vitelhetnek jeget. Így néhány mézáros, vendégölő, sörtakáros és jégkereskedő a vasuti hid mellől töltette meg jégvermét, a hol a városi csatorna, a Danczinger szekerei, meg a vágóhid csatornái növelik a Szamos folyó csekély vizét. Ezek az urak gondoskodnak tehát arról, hogy a ragadós betegségek a városról ki ne fogyanak. Olvasóink méltán azt kérdezhetik, hát a városi főorvos ur mit csinál? Hát biz ő, mint egy vén alchimista a lombikjai közé temetkezte, rubrikáz és kimutatásokat készít a város népesedéséről, a halálozásokról és a járványos betegségek terjedéséről. (Beküldetett.)

Gyakorlott ügyvédjelölt azonnal alkalmazást nyerhet dr. Simándi István tordai ügyvéd irodájában. Levélbeli ajánlatok egyenesen nevezett ügyvéd urhoz intézendők.

Mégis mozog a föld. A Ludovika-akadémia növendékei eddig az ünnepi istentiszteletek alkalmával a „Gott erhalte” lefordított magyar szövegét énekeltek. Az osztrák néphimnusz *új év óta kizsorszult* a magyar katonai akadémia falai közül s ujabban a növendékek ünnepies alkalmakkor *Kölcsy himnuszát* éneklék. Az újítás lelkes örömmel töltötte el a derék magyar fiukat. Az új kormány működése nyomán a haza szeretetében tartására itt is egészségesebb „Szell” kezd fújni.

Egy jó osaladból való fiu, egy helybeli fűszer, csemege és borkereskedésben tanulól felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Gyászrovat.

Sz.-Sebesről írják:

F. hó 2-án temették el Szászsebesen a nagy időknék egyik tanuját, *Gedeon* János helybeli vendégöltő 81 éves korában, a ki Abaujmegye alsó-metenezefi születésű, német származása dacára önként állott be a 48-as dicső honvédek sorai közé, akkor, a midőn az abszolút hatalom láncokat kovacsolt az élni vágyó magyar Prometheus kezére.

Temetése a város vegyes ajku lakosságának nagyrésztvéte mellett történt, de fájda-

lom, hogy itt, a hol egy erős magyar intelligencia, erős magyar kaszinó és még egy vegetáló nemzeti szövetség is létezik, nem akadt egy lelkes hazafi, a ki a róm. kath. szertartás végeztével megemlékezett volna a sir szélénél, elhunyt feleberátunk érdemeiről, a melyek mellett legjobban tanuskodott a végig küzdött szabadságharczából megmaradt 13 sebhelye.

Az „Ellenzék” panaszkönyve.

150%.

Téhat csakugyan igaz az a hír, hogy a Kubelik hangverseny alkalmával 150 perccenttel emelkedett a helyárak. Bizony kár volt a színház igazgatóságának ebbe beleegyezni, mert Kolozsvár közönsége az ilyen magas helyárakhoz szegény.

A mi viszonyaink között 25 korona egy páholyért, még kimondani is sok, hát még kifizetni. Ez már majdnem zsarolás számba megy s ha a színház igazgatósága nem tudott méltányosabb feltételek mellett Kubelikkal vagy impressáriójával egyezsége jutni, hagyta volna el az egészet inkább.

Sarasate, Thomzon Cézár nagyobb művészek, mint Kubelik s érettek még sem emelték soha 150 perccenttel a helyeket.

Higye el a színház igazgatóságát, hogy sokkal helyesebben cselekszik, ha nem ad helyet ilyen horribilis árak mellett a színházban Kubeliknek, mert az a színháznak is nagy kárával fog járni.

A közönség zsebéből ez az egyetlen hangverseny-est annyira kifogja meríteni, hogy bizonyára úgy előtte, mint utána üres háza lesznek a színházi előadásoknak.

Eddig kértük a színház igazgatóságát, hogy hívja meg Kubeliket a színházban hangversenyezni, most azonban, hogy tudjuk milyen méreg drágán akar a fiatal cseh művész játszani, arra kérjük, írja meg neki, hogy Kolozsvár város közönsége bármennyire is szereti a művészetet, de ilyen magas árt nem tud érte fizetni.

Tisztelettel.

Egy zenebarát.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.

Politikai hírek.

Budapest, febr. 6.

Bánffy Dezső lapja ugyancsak vagdalkozik jobbra-balra. Az igaz, hogy nem sok kárt tesz senkiben, de mégis élénk diszkusszióra ad okot azokban a körökben, a melyek Bánffyhoz szítanak még most is. Igaz, hogy csak titokban, mert nyíltan nem igen mernek körüllette csoportosulni, mert mégis csak jobb a hatalom fényében sütkérezni, mint a „bukott”-nak szekerét tolni, esetleg minden haszon nélkül.

A költségvetési vita eddig igen csendes mederben foly. A parlament ugynevezett „nagy alakjai” még tartózkodólag viselik magukat a tárgyalással szemben s lehet, hogy nem is vesznek részt az általános vitában.

Az egyes tárczáknál azonban, mint hírlík, nagy arányu vita fog megindulni. Különösen a belügyi és kultusz tárczáknál.

Ez utóbbinál szóba hozzák a Jászai Mari esetét.

A Bánffy lapja legujabb számában menezsti Darányi minisztert.

E hirt azonnal megczáfolták illetékes helyről. Nem is volt semmi alapja e hírlésnek, mert Darányi ellen sem a szabadelvűpártban, sem az ellenzék részéről nem nyilvánult valamelyes elenséges hangulat.

A hazai ipar és termelés pártolása érdekében megindult országos akció kezd a honatyák körében is élénk visszhangra találni s különösen az ellenzéki képviselők el vannak határozva hogy kerülteikben maguk veszik a dolgot a kezükbe.

Ki lesz a váci püspök?

Budapest, febr. 6.

Megbízható helyről vett értesülés szerint gróf Csáky Károly, esztergomi kanonok lesz a váci püspök.

Szell Bécsben.

Budapest, február 6.

Szell Kálmán ma váratlanul Bécsbe utazott.

Ugy látszik az osztrák sógorok még sem tudnak kibékülni egymással.

Országgyűlés.

Bpest, febr. 6.

A képviselőház mai ülésén folytatták a költségvetés tárgyalását.

Perczel Dezső elnök megnyitván az ülést Benyovszky Sándor gróf függetlenségi párti szólott a költségvetés ellen.

Hosszasan változta a mezőgazdaság szomorú helyzetét.

Majd behatóan szól arról, hogy a rossz finánczpolitika miatt az iparos és kereskedelmi osztály a tőnk szélén áll.

Tiltakozik minden adó emelés ellen, mert már is képtelen a nemzet a sok terhet elviselni.

Ohajtja a hitelszövetkezetek létesítését, mert ezek a népen kívánnak segíteni.

A költségvetést nem fogadja el.

Most nagy érdeklődés fordult a Ház jobboldala felé, mert Hegedűs Loránt állott fel beszélni.

A fiatal honatyá mindjárt beszéde elején a Ház általános érdeklődését nyerte ki, mert olyan huokat pengetett, melyek a ház minden oldalán tetsettek.

A tisztviselők sanyaru helyzetéről szólott első sorban.

A tisztviselői karnál ugymond sokkal rosszabb a fizetés is, az előléptetés is, mint a hadseregénél.

A mostani rendszer mellett a jó tisztviselő agyon dolgozza magát s midőn a munkára képtelenné válik, nyugdíjából alig jut a száraz kenyérre.

A tisztviselő a tulságos nagy munka halmaz miatt valósággal megcsontodik büroijában s így a reformokra képtelen.

Valóságos gépek, melyekre bátran lehetne szabadalmat kérni.

Tetszés.

S e cziírányomoruság mellett egy nagy betegségben is szenved, az urhatnamságban és a rangkorságban.

Az irnok a szolgálvaal megnagyságotatja magát, a fogalmazó fényes cizlinderben megy sétálni, melyet hitelbe vett s pályafutásuk alatt nem látnak más fényugárt, mint a ranglétra tetején levő minisztert.

A legtöbb tisztviselőnek egész hónapon át nincs pénze, mert azt hiszi, hogy a pozíció azt kívánja, hogy drága szivarokat szivjon, hogy a kaszinókba járjon, hogy egyszóval minden tekintetben többet mutasson, mint a menyire.

Számos visszaállást említi fel.

Ezek között, hogy a pénzügyi biztosok részt kapnak a jövedéki büntetésekben s ezért gyűlöletessé válnak a közönség előtt. A társadalom ezért nem is szeret velük érintkezni.

Kívánja a hivatalnokok jogainak a megállapítását, de azt is, hogy a közönséggel mily módon közlekedjenek.

Helyeslés.

Tapasztalata szerint, a közigazgatási bizottság, mint pénzügyi fórum, nem felel meg feladatának.

Ellentmondás a szélső baloldalon.

Mint fegyelmi forum megmaradhat.

Az adóbeszedést nézte szerint ki kell venni a községek kezéből. Adóhivatali főnököket kell kreálni, hogy a pénztárnok ne legyen főnök is.

Közönségünk ugymond nem mer betekinteni az adóhivatal gépszerkezetébe, mely annyira komplikált, hogy azt minden áron rendezni kell. Helyeslés.

Mint volt tisztviselő, akarta kollegáinak szomorú sorsát feltárni.

Beszédét így végzi:

Szerencse, hogy elmúltak a régi idők és ma ilyen kérdések felett is vitázhatunk.

Itt az ideje a belső munkának. A szónokot és atyját számosan üdvözlök.

Gyilkosság egy daltársulat bálján.

Kiev, febr. 6.

Tegnap este egy daltársulat bálján tánczközben az ablakon revolverrel belőtt egy ember. A golyó a fogházfelügyelő leányát találta. A gyilkos állítólag mellőzött udvarlói volt.

A háboru.

London, febr. 6.

A Reutter ügynökség jelenti, hogy a hadügyi hivatalhoz semmi féle hír nem érkezett Bullernek a *Tugelán való átkeléséről*.

A hangulat erre nyugodtabb lett; minden érdeklődés az alsóház felé fordul.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYAR MIHÁLY.

Sz. 28896—1899 tan.

120. 1—1.

37—1900.

123. 1—1.

H i r d e t é s.

A szab. kir. város tulajdonát képező Postakert-utcai házastelek 1900 április 1-től 3 évre az **e hó 14-én d. e. 11 órakor** a városház közgyűlési termében tartandó nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján bérbe fog adatni. Kiküldési ár 240 korona évi bér, melynek 10 százaléka a versenytárgyalás megkezdése előtt vár a pénzügyi teendőre.

A részletes versenytárgyalási és bérleti föltételek a városház 6. számú irodájában megtekinthetők.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1900 február 3-án tartott üléséből.

Szvacsina Géza,
polgármester.

Sz. 421—900.

121. 1—1.

Pályázati hirdetmény.

A Torda-Aranyosvármegye maros-ludasi járásának új körorvosi körök szerinti beosztása folytán keletkezett mező-kapusi körorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok.

Pályázhatnak mindazok, kik az 1876. XVI. t.-cz. 143. §-ában kívánt képzettséget igazolni tudják.

Ezen állás 800 korona fizetés, 200 korona lakpénz és 200 korona utazási átalánnyal van összekötve.

Magánygyakorlat folytatásánál, a körorvos székhelyén történő minden egyes látogatási díja 40 fillér, a székhelyen kívül eső községekben a fuvar szolgáltatása mellett 80 fillérben van megállapítva.

Székhely Mező-Kapus, melyhez M.-Uraly, Kis-Ikland, Nagy-Ikland, M.-Gerebenes, Maros-Lekenceze, O.-Dellő, M.-Orbó, M.-Ujfalú, M.-Pete, M.-Dellő, Szt.-Margita, K.-Soospaták és M.-Sályi községek tartoznak.

Felhívom mindazokat, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat — mennyiben hivatalos alkalmazásban vannak hivatali főnökük útján — ellenkező esetben közvetlenül hozzám ez év április hó 1-ig adják be.

Maros-Ludas 1900 január hó 31.

Felföldi Béla,
főszolgabíró.

Meghívó!

A gyulafehérvári takarékpénztár mint részvénytársaság

XXVIII. évi rendes közgyűlését

1900 évi február hó 21-én délután 3 órakor

saját helyiségében fogja megtartani, melyre a t. részvényeseket ezennel meghívjuk.

A közgyűlés tárgyai:

1. Jegyző választása és a jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.

2. Az 1899 évi zárszámadások előterjesztése; az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése kapcsán a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és a felmentvények iránti határozathozatal.

3. Indítványok, melyek kellő időben lettek bejelentve. Kérjük a részvényeseket, hogy — szavazati joguk gyakorolhatása végett — részvényeiket a közgyűlés előtt legalább 3 nappal a takarékpénztár hivatali helyiségében letéteményezni szíveskedjenek.

Gyulafehérvár, 1900 január 28-án.

122. 1—1.

Az igazgatóság.

479—1900.

kig.

114. 3—3

Árverési hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a Zilah r. t. város tulajdonát képező ujonnan épült

városi vigadó és szálloda

összes melléképületeivel

folyó 1900 évi április hó 24-től kezdődőleg

12 egymásutáni évre évi 10000 korona bérösszeg kikiáltási ár mellett **1900. évi február hó 18-án délelőtt 9 órakor** Zilahon a városháza tanácstermében tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe fog adatni.

Árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban az árverés megkezdése előtt az árverelő bizottság elnökéhez letenni.

Az árverési és bérleti feltételek egyéb részletei a polgármesteri hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zilah, 1900 évi Január hó 20-án.

Br. Diószeghy Zsigmond,
polgármester.

Birtok eladás.

Nagy-Iklódon (Szolnok-Dobokamegye, vasut. posta és távírda állomás)

egy 400 hold terjedelmű tagosított birtok

csinos urilakkal számos gazdasági épületekkel **szabadkézből** eladó. Cím a kiadó-hivatalban. 104. 3—4.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a

Wesselényi-utcában 8. szám alatt

egy mosódát rendeztem be,

a hol leggyorsabban és legszebben eszközöltetnek minden megrendelések.

A mosási és vasalási díjak a legjutányosabbak.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

11. 10—11.

Bary Zsigmond.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. végrehajtó ezennel közhirrő teszi, hogy az oderbergi cs. és kir. járásbíró 1899 évi Ch. 8343 számú végzésével dr. I s a c u Aurél ügyvéd által képviselt Weinrich és társa felperes részére Keresztényi Pál alperes ellen 96 kor. 8 fill. és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől 1899. év december hó 1. napján felülfoglalt 910 koronára becsült ingóságokra, a Kolozsvár-városi kir. járásbíró V. II. 1435—1890. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak 96 kor. 8 fill. tőke, ennek 1899 évi augusztus hó 11. napjától járó 6 százalékos kamatai, egyharmad százalék váltódíj és eddig összesen 32 kor. 46 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt Unio-utca 7. sz. alatt leendő foganatosításán határidő — 1900. évi január hó 8. napján délelőtt 9 óráig — tüzet ki, mikor a bíróilag lefoglalt butorok, kefeárúk és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is elfognak adatni.

Felhívom mindazokat, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, — a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsvár, 1900 évi január hó 25. napján.

Pap Jenő,
kir. bír. vghajtó.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz **Moll A.** védjegyét és aláírását tünteti fel!

A MOLL A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomorszártalantalmak, gyomorgörcs, és gyomorhég, rögzített székrekedés, májbántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernak évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona.

Hamisítások törvényileg fenyegetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg **MOLL A.** védjegyét tünteti fel és „A Moll” felirattal ónozáttal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedöröszölési szer közzévetve, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismerteseb népszerű. — Egy ónozott üveg ára 1 korona 80 fillér.

Moll-féle gyermek-szappan

a legfinomabb, egész új módszer után előállított gyermek és hölgy-szappan a bőr ápolására gyermekek és felnőttek számára. Egy darab ára 40 fillér, 5 darab 1 kor. 80 fillér. Minden darab gyermekszappan A. Moll-féle védőjeggyel el van látva.

Főszékhely

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, Bécs, I. Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek.

A raktárakban tessék határozottan **MOLL A.** aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Raktárak: Kolozsvárt **Wolff J., Székely M.** gyógyszerészeknél. Nagyenyed **Kovács J. Deés Nik F.**

Elsőrendű

hazai gyártmány.

Mégis csak legjobb a mindenütt kapható

Fiumei

Csokoládé

és

C a c a ó.

1097. 15—0

Budapesti szivattyú és gépgyár r. t. Erdélyrészi képviselője.

Kolozsvári vízvezeték és csatornázási vállalat.

Kolozsvár, Főter 18.

Bányai K. és Társai.

Telefon 324.

Téli időszakra ajánljuk újabb berendezéseinket.

Befagyasztó gyorsolvasztó készülékeinket, csövek kidugasolásához gépeinket, falak kiszáritásához koksz kemenczeinket, pincék és aknákból szennyvizet kiszivattyúzásához építkezési szivattyúinkat, egy-két és négy emberi erőre.

Gépeinket és szerelvényeinket használatra is kiadjuk.

Vízvezeték, fűdő-szobák, szagtalan klosették, fali kagylók, csatornázások és szivattyúk hibás felszereléseiknek átalakítását és javítását gyorsan és pontosan a legolcsóbban elvállaljuk.

Kész szolgálattal

Kolozsvári vízvezeték és csatornázási vállalat.

Bányai K. és Társai.

1198.18—20

Telefon 324. Kolozsvárt, Főter 18. sz.

Ezelőtt **WALSER FERENCZ.**

Értesitem a n. é. közönséget, hogy **Kolozsvárt, a Wesselényi Miklós (belhíd) utca 2. szám alatt**

ékszerész és órás

üzletet nyitottam.

Raktáron tartok mindennemű arany és ezüst ékszertárgyat, férfi, női arany, ezüst zseb és inga órákat.

Elvállalom mindennemű arany és ezüst tárgyaknak javítását és újjá alakítását, ugyancsak zsebkészítést és javításokat jótállás mellett.

Törött aranyat a legmagasabb árban beváltok.

Tisztelettel kérem a n. é. közönség becses támogatását és pártfogását.

Tisztelettel

64. 8—10.

ÓSZIALBERT

ékszerész és órás.

MATUTSEK JOZSEF

férfi, női és gyermek cipész-üzlete

Kolozsvárt, Főter 2. sz.

Megrendelések beküldött mérték, vagy lábbeli-minta után a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

30. (8—x.)

Sárga János ékszerész és órás Kolozsvárt,

Üzlet: Wesselényi Miklós-utca 11. sz. Műhely: Szép-utca.

Készít ékszereket a legszebb kivitelben.

Nagy raktár a legújabb- és legizlésebb ékszerekből, ezüst-neműekből, arany- és ezüst, acél órákból, valamint fali inga és ébresztő órákból.

Megvesz a teljes értékben arany és ezüstneműket, vagy új aruval becserél.

Ékszer- és órajavítások pontosan jótállás mellett!

Képes nagy arjegyzék ingyen és bérmentve!

18 kar. fin. arany jeggyárúk.

1122. 38—100.